

Ontologi, semantik og tid

[English](#)

Den kunstige intelligens har gjort filosofiens fundamentale udfordringer ekstremt aktuelle.

De store spørgsmål om "væren", dvs. læren om det, der er, trænger sig på i forbindelse med AIs indtræden på scenen, fordi den kunstige intelligens afslører en form for selvorganiserende, autopoietisk skabelse af de sproglige forudsætninger for meningsdannelsen, som ikke kan tilskrives mennesket selv eller de former for essens, som mennesket traditionelt har tilskrevet sig selv.

Dvs. det, der er, den kunstige intelligens, ændrer på forudsætningen for erfaringen, erkendelsen selv og dermed læren, om det der er.

Det er ikke sikkert, at maskinerne selv erfarer noget som helst, men de ændrer alligevel på erkendelsens forudsætninger, fordi de former de sproglige semantiske forudsætninger for kommunikation og tænkning.

Man kan sige at semantikken, som forudsætning for det at erfare i meningens form, nu skabes i maskinen; det skabende princip bag erfaringen selv, de kognitive processer, det der i filosofisk forstand har med erkendelsesteoriens forudsætninger at gøre, ændrer sig nu i maskinernes regi, hvorfor Gud, det skabende princip, performativt og historisk må siges at være flyttet ind i maskinen (Hvis man altså

mente, at han ikke var der før, så må man indrømme, at nu er han

der!)

Maskinerne former semantikken, dvs. de strukturer af forventning, som mennesket læser sin tilværelse ud fra og ind i.

De genererer illustrationer og sproglige strukturer, som danner og former menneskets forventningsstruktur.

Sproget selv som forudsætningen for at erfare i meningens form udvikler sig i maskinernes regi.

Meningen som et emergent fænomen, båret i de semantiske strukturers genese, udfolder sig in prime time og på en måde, som traditionelle filosoffer og almindeligt skolede journalister ikke rigtigt forstår konsekvenserne af. Det gør jeg så heller ikke, men fornemmer blot det storslåede i det, at AI nu blander sig i udviklingen på den måde.

Det vi er vidne til med AI er noget fundamentalt nyt og et performativt bevis på forandringens realitet i erfaringens genese.

Spørgsmålene omkring sprogets og tidens funktion og rolle i de kognitive processer trænger sig på her i en grad, som burde få den etablerede filosofiske ekspertise helt op i det røde felt.

Men sagen er, at man ligger i dvale i de professionelle filosofiske institutioner, hvor man er præ okkuperet omkring det statiske, kravet om afslutning og atidslighed i destinationen, opgøret med

forventningen til og omkring den absolutte erkendelse af det, der "er" og som ikke kan være anderledes.

Man er nok kommet til Heidegger, men man læser ham ikke. Man kommer nok frem til, at hvis det er sådan, at verden forandrer sig fundamentalt, så kan man ikke udlede den verden, der opstår ud fra den verden der var, dvs. hvis der findes væren, essentielle kvaliteter, noget som ikke kan udledes af det, der allerede var i almindelig deduktiv entydig forstand, ja så er forudsætningen for at erkende fremtiden i alle dens aspekter en logisk umulighed. Det kan man ikke have, da man jo er ude efter den absolutte erkendelse. Og hvis man alligevel kommer frem til, at der nok er noget, der ikke kan udledes af det, der allerede var, ja så nøjes man med at begræde det, dvs. med at indrømme, at Nietzsche jo nok havde fat i den lange ende, eller en flig af den, den lømmel, når han påstod at forandringen var rigtig nok, og at Gud i kristen kosmologisk forstand af samme årsag var en død fisk.

Hvis vi som erkendende væsener skal erkende fremtiden i et og alt, så må forandringen bortforklares eller reduceres til det mindre væsentlige. Så enkelt er det.

Kriterierne for, hvad der er og kan være, defineres derfor pr. diktat ud fra kravet om, at realiteten, det der er i "virkeligheden", dvs. kriterierne for "realiteten", handler om det, der ikke kan være anderledes, det uforanderlige og atidslige.

Det er sådan set også, hvad man eksplicit har været ude efter i mange sammenhænge. Det handler om sikkerheden i erkendelsen, eller om det at komme frem til magten over fremtiden.

Som en kær underviser lakonisk forklarede sine førsteårsstuderende på filosofisk institut i 1984; Når man er kommet frem til den ultimative analyse af et fænomen, så behersker man det: Fordi man ved, hvad man kan gøre med det, er det sandt, det man ved: Magt og erkendelse er identisk. Når du ved, at der er Roundup i sprøjten, og kvælstof i gødningssprederen, så ved du, at du har korn i hånden i morgen. Alt det andet, det er bare noget fis, som ikke har noget med realiteten at gøre.

Undertegnede studsede så lidt over, at lige præcis Nietzsche, som kom frem til den konklusion, at mennesket er styret af viljen til magt, netop lod til at anerkende, at forandringen er et væsentligt træk ved "det, der er". Hvis man læser ham med den på, så kan man også godt se det skisma, der er her, nemlig at forandringen som realitet bryder med eller udfordrer viljen til magt.

På filosofisk institut på Odense Universitet var professoren ikke parat til at overgive sig til præmissen for det skisma, som Nietzsches filosofi var spændt op i. Han benægtede bare forandringen, insisterede på sin substanstænkning, sit atidslige univers og de absolutte love bygget op om identitetsprincippet. Han var ontologisk dualist af overbevisning og hans sikre hånd var helt afgørende for institutionsbørnenes videre intellektuelle udvikling, eller mangel på samme. Deres realisme kan derfor ligge på et meget lille sted.

Den teknisk kausale analytiske tilgang til den udstrakte verden, der lå for professorens fødder, passer som fod i hose til det univers, som vore dages tek-fix-proselytter lever i.

Alle de utilsigtede konsekvenser af den teknisk kausalanalytiske tilgang til naturen og beherskelsen af den er lukket land, eller også så er der en teknisk løsning på de problemer, der kommer af den form for naturbeherskelse, som hviler i den kausalanalytiske tilgang til naturen.

Det er budskabet fra ing.dk, hvor man finder udbyderne af det tekniske fix.

Det er sjovt nok også på ing.dk, at man finder udsagn fra klimaforskerne, biokemikere og biologer, som trods alt via næsten lige så naturvidenskabeligt forpligtende viden kommer frem til dokumentationen for, at klimaet er gået fuldstændigt amok, at havet omkring Danmark er stendødt, at mandens og kvindens evne til at få børn er forsvindende, at der stort set hverken er en fugl, en fisk eller en brumbasse tilbage, som kan tage skade af noget som helst! Hvorfor? Alt sammen fordi mennesket har sejret hel af helvede til over sig selv og naturen omkring sig! (naturbeherskelsen fører til afmagt)

Undertegnede har udviklet sin egen lomme filosofi. Den går ud på at skelne mellem de former for konstruktion af realiteten, som fx Professor Favrholt stod for på Odense Universitet i 1980'erne og så en noget større omverden af realitet, der lige som omfatter og sætter hans primitive tænkning i perspektiv.

Bogen ["Realitetens konflikt vs konfliktens realitet"](#) blev udgivet i 2011, og opgøret med den ontologiske dualisme og den form for magttænkning, der ligger bag den vestlige verdens traditionelle ontologi kom til udtryk i mit speciale fra [1989, Magtens væsen!](#)

Og hvad det guddommelige angår, så er jeg panteist. Dvs. jeg mener ikke at der er noget guddommeligt, som ikke selv er underlagt den

verden, som findes. Dvs. Gud har hele tiden været i maskinen:

